

РОЗГЛЯД ПРІОРИТЕТІВ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Забезпечення фінансово-економічної безпеки є одним з основних принципів нормального функціонування України, реалізація якого передбачає використання комплексного науково-практичного системного підходу. Головний його зміст – це виявлення й усунення зовнішніх і внутрішніх загроз. Як показує світовий досвід, забезпечення фінансово-економічної безпеки - це гарантія незалежності країни, умова стабільності й ефективної життєдіяльності суспільства, досягнення успіху, яка здійснює захист від зовнішніх та внутрішніх фінансово-економічних загроз.

Наростання кризових явищ, посилення невизначеності та динамічності економічної ситуації потребують розробки науково обґрунтованої державної політики у сфері безпеки. Зміни, які відбуваються у міжнародному безпековому середовищі під впливом світової фінансово-економічної кризи, не можуть не зачіпати й України.

Неефективне використання коштів Державного і місцевих бюджетів; недосконалість законодавства для прискорення розвитку національної економіки на інноваційних засадах, відносно високий рівень тінізації економіки, відсутність достатніх стимулів для легалізації доходів населення та зменшення тіньової зайнятості; надмірний вплив іноземного капіталу на розвиток окремих стратегічно важливих галузей національної економіки [1]. Все це загрози фінансово-економічній безпеці, які дуже негативно впливають на стан захищеності економіки України і в сучасних умовах вимагають внесення серйозних корективів в організацію системи забезпечення фінансово-економічної безпеки держави.

Перед Україною стоїть нелегке завдання забезпечення власної безпеки в умовах зростаючих новітніх викликів і загроз, які мають транскордонний асиметричний характер. Для України, як позаблокової держави, ослабленої фінансово-економічною кризою, вирішити таке завдання самостійно буде складно. Особливо актуальність дослідження даного питання обумовлюється складною воєнно-політичною ситуацією розвитку нашої країни, адже фінансова безпека є невід'ємним атрибутом суверенності держави, а побудова її ефективної системи забезпечує сталий соціально-економічний розвиток. Система фінансово-економічної безпеки держави має будуватися з урахуванням науково обґрунтованого та практичного досвіду країн з розвинутою ринковою економікою, які демонструють випереджаючі темпи економічного та соціального зростання [2, с.155]. З огляду на це, дедалі більшої актуальності набуває питання отримання для країни додаткових зовнішніх гарантій національної безпеки.

Пріоритетами зміцнення фінансово-економічної безпеки України є дієвий захист права власності, оптимізація податкового навантаження на бізнес, обмеження монополізму і сприяння конкуренції, підвищення ефективності регулювання фінансових і товарних ринків; створення на цій основі сприятливих умов для підприємництва та інвестування, скорочення матеріальних витрат в економіці та обмеження тіньової господарської діяльності; забезпечення сталості фінансової системи, гнучкості валютного курсу гривні, розширення кредитної підтримки економіки, зміцнення довіри до фінансових установ. А також мінімізація негативного впливу на економіку зовнішньої кон'юнктури та наслідків світової фінансово-економічної кризи; посилення дієвості захисту внутрішнього ринку; підвищення ефективності державного контролю за діяльністю підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави; розвитку національної інноваційної системи та інноваційної активності підприємств [1].

Отже, сьогодні як ніколи загострюється надзвичайно важливе питання забезпечення фінансово-економічної безпеки України, що є одним з найважливіших національних пріоритетів і вимагає посиленої уваги представників владних структур, громадських і політичних рухів, науковців, широких кіл громадськості. Тому досить важливим є ретельне

дослідження економічного становища нашої держави і прийняття кардинальних рішень щодо його покращення. В інтересах реального соціально-економічного підйому Україні необхідно переглянути урядовий курс і провести реформи в структурній, промисловій, валютній політиці й у використанні зовнішньо-економічних зв'язків.

Список літератури:

1. Указ президента України про стратегію національної безпеки України із внесеними змінами від 08.06.2012, № 389/2012.
2. Тимошенко О.В. Основні напрями зміцнення фінансової безпеки України / О.В.Тимошенко // Економіка та управління національним господарством. Науковий збірник. – 2014. – С. 155.

Олена ШАКО

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ЕКОЛОГІЧНЕ ОПОДАТКУВАННЯ ВІДХОДІВ: ЄВРОПЕЙСЬКА ПРАКТИКА ТА УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Відпрацьованість, переповненість більшості з полігонів відходів та їх невідповідність вимогам екологічної безпеки в Україні обумовлює необхідність пошуку інструментів зниження обсягів утворення відходів та джерел фінансування заходів з їх утилізації та знешкодження. Для вирішення цих завдань в європейських країнах успішно використовується екологічний податок на відходи.

Вдосконалення системи управління відходами визнається сьогодні важливим завданням у сфері охорони довкілля як в країнах-членах ЄС так і в Україні. В зазначеній системі податок на відходи займає важливе місце, адже в комплексі з іншими інструментами він створює стимули до зменшення обсягу відходів, що розміщуються на полігонах та надає цінові переваги для екологічно більш сприятливих методів поводження з ними.

Податок у європейських країнах, як і в Україні почали запроваджувати в 90-х рр. після усвідомлення суспільством нагальності вирішення проблеми відходів. В цей час, внаслідок значного підвищення рівня добробуту в країнах ЄС було досягнуто найбільший темп зростання відходів 19 %. Вже на початку 2000-х рр. темпи уповільнились як в європейських так і в інших розвинених країнах зони ОЕСР. Сьогодні, обсяг побутових відходів перевищує приблизно 660 млн тонн і складає в середньому 530 кг відходів на рік на особу.

В Україні відповідно до офіційних статистичних даних, утворюється менше відходів ніж у розвинених країнах. Це обумовлено в першу чергу недосконалою системою обліку відходів, наявністю стихійних звалищ, а також низьким рівнем життя населення та меншими витратами домогосподарств на кінцеве споживання.

Екологічні податки зіграли значну роль в уповільненні темпів росту відходів та збільшення рівня їх переробки. Найбільша частка відходів, які проходять вторинну переробку за даними [1] в Німеччині (62,5 %), Голландії (60,7 %), Бельгії (56,6 %), Швейцарії (50,1 %), Данії (42,7 %), Норвегії (41,0 %). В зазначених країнах інша частина відходів використовується для рекуперації, тобто рівень повторного використання складає практично 100 %. В Україні утилізується лише 30 % промислових відходів та 4 % побутових [8].

Вперше такі податки було запроваджено в Данії та Нідерландах, а в даний час вже в 19 країнах ЄС³⁰ для сприяння у виконанні основного завдання у сфері поводження з відходами – скорочення їх обсягу і переходу з захоронення побутових відходів на їх переробку, вторинне використання або рекуперацію. За винятком деяких регіонів Іспанії побутові відходи входять до об'єкту оподаткування у всіх країнах ЄС, в яких запроваджено такий податок.

³⁰ В Австрії, Бельгії, Болгарії, Чехії, Данії, Естонії, Фінляндії, Франції, Ірландії, Італії, Латвії, Нідерландах, Норвегії, Польщі, Португалії, Словенії, Іспанії, Швеції, Великобританії